

H 8.1 Demonstratie bloembakken

Demonstratie bloembakken met bermalplanten erin vormen een belangrijk element in ons project. Ze moeten het verhaal over de bermalplanten zichtbaar maken. Inwoners kunnen zo zien wat bermalplanten zijn, en we tonen de schoonheid van een bloemrijke berm. Tegelijkertijd bieden we tegenwicht tegen het vooroordeel, dat een berm met bloeiende planten een rommeltje is. Eigenlijk is een strakke groene berm saai vergeleken met een bloemrijke berm.

We zijn een jaar van tevoren gestart met het inzaaien, want bermalplanten moeten winterrozetten kunnen vormen. 7 Maanden voordat de bakken uitgezet konden worden op de verschillende locaties, zijn er 22 veenmanskisten (zwart plastic kweekbakken van ± 27 diep x 38 breed x 59 cm lang) ingezaaid. Daartoe zijn de bakken gevuld met 18 cm tuinaarde, daarbovenop een laag van 5 cm potgrond en tenslotte een dun laagje zand van 2 cm.)

Twee veenmanskisten passen in een eikenhouten bekisting met erboven in een frame van houten latten een informatiebord. Zie daarvoor in onze digitale werkmap: H. 8 Banner demonstratie bermalbakken. Het bord toont alle bloeiende planten en geeft informatie waarom bloemrijke bermen van belang zijn voor de bijen. In vijf dorpskernen, bij het gemeentehuis, en bij de twee bezoekerscentra van onze Nationale Parken zijn de bloembakken neergezet als voorbeeld van bloemrijke bermen. We hadden 1 totale set als reserve, en hebben de twee veenmanskisten daaruit gebruikt voor bermalplantenlessen en bij het symposium.

Tip

Al in het najaar is het nodig om te wieden op ingewaaid zaad. Vraag dit aan iemand die de nog niet bloeiende vegetatieve vorm van dat 'onkruid' kan onderscheiden. Al in oktober moesten we de bakken wieden op akkerkers, wikke en ander ingewaaid zaad. In het vroege voorjaar troffen we in bijna alle bakken een sterk groeiende soort aan. We hielden dat voor knoopkruid, hoewel dat wel erg vroeg is voor die plant. Tot onze verbazing zagen we op een zonnige dag eind april, dat in de knoppen het mooie blauw van korenbloemen gloorde. Die planten hebben we vervangen door plantgoed van knoopkruid.

Zaadmengsel

Het zaadmengsel is samengesteld in overleg met een leverancier van wilde plantenzaden, die het ook leverde. Speciaal voor de Drentse zandgronden, op leem, is een mengsel gemaakt van lokaal groeiende soorten, met aandacht voor variatie in planthoogte en bloeitijden. Hoge soorten, zoals wilde peen en koekoeksbloem, hebben we niet opgenomen. Daardoor bleven ook de lager bloeiende plantensoorten goed zichtbaar. En natuurlijk moesten er klavers in, vooral rode klaver

Weetje

Waarom moest er zo nodig rode klaver in? Dave Goulson schrijft hoe voedsaam de eiwitrijke rode klavers zijn voor de bij, en hoe belangrijk rode klavers zijn in wegbermen voor bijen. Wij waren gegrepen door dit idee bij de aanvang van ons project: hoe mooi het zou zijn als er in de bermen linten van rode klavers zouden staan.

Voor bijen is een lange periode met bloeiende bloemen belangrijk. Door voor soorten met opeenvolgende bloeitijden te kiezen, bloeide er van voorjaar tot herfst altijd wel wat. In april begon het met de bloei van de bermalplant bij uitstek, de margriet. Al snel kwam daar rode klaver en de geel bloeiende hopklaver bij. Daarna volgden biggenkruid en de andere soorten. Ons zaadmengsel bevatte rode klaver, hopklaver, rolklaver, brunel (bijkorfje), vertakte leeuwentang, duizendblad, knoopkruid, scherpe boterbloem, biggenkruid, margriet, smalle weegbree en zandblauwtje. Op het zandblauwtje na zijn alle zaden goed opgekomen.

Er kwamen vaak opmerkingen over onze bloembakken. “Waar zijn de klaprozen dan? Die horen er toch in?” “Waar zijn de korenbloemen? Die zijn zo mooi!” Dan volgde een korte uiteenzetting over het inzaaien van akkerranden, en het verschil tussen akkerbloemen en bermplanten. “Ohja”. Met tot slot de opmerking dat klaprozen van oudsher eigenlijk niet voorkwamen in Drenthe. Het gesprek verschoof dan vaak naar het thema klimaatverandering.

Tip

Het is belangrijk om te regelen dat de bermbakken op locatie voldoende water krijgen. We hebben met de plaatselijke buurtverenigingen, supermarkten en in de dorpen wonende leden overlegd over plaats, toezicht en verzorging van de bakken. Niet al onze bermbakken kregen genoeg water, ook omdat het voorjaar van 2017 kurkdroog was. Bermplanten wortelen doorgaans erg diep, maar in de bakken komen ze niet verder dan 30 cm. Dit betekent dat regelmatig en veel water geven nodig is. Een goede oplossing is iemand ter plaatse verantwoordelijkheid geven voor de bakken.